

saj je pa gospod Govekar tudi jasno povedal svoje mnenje o liberalni stranki: „S sovražniki svojega ljudstva ne sedajmo nikdar za isto mizo.“ To so politične tendence v igri, ki popolnoma zakrivajo njen notranji umetniški značaj. Vse je nekako sirovo in neotesano. O globljem dušeslovnem razvoju se seveda ne more niti govoriti, ker so te osebe le šablone, ne pa resnični ljudje.

Levstikov Krpan je šaljiva povest, ki se pripoveduje na čelešniku ob zimskem večeru v kmečki koči. Tu lahko Krpan izvršuje najneverjetnejše stvari, in čimbolj je robat in junaški, tembolje, da jo le zabrusi po kranjsko in po ribniško.

Na odru postane vsa stvar drugačna. Martin Krpan, ki ga kot nemogočega, samo kot epičnega, simbolnega junaka občudujemo v povesti, se mora v vsej svoji nemogočnosti v istini pokazati na odru. To je tehnična zapreka, ki je Govekar ni mogel premagati. Ta Krpan, ki bi igral izvrstno vlogo v kakem „Kasperltheatru“, je na resnem odru ravnotako nemogoč, kakor njegova kobila, ki je — in to je značilno — na ljubljanskem odru igrala pravzaprav glavno vlogo . . . Tudi cesarski dvor, ki si ga kmečka pravljica lahko slika po domače v svoji prirodni naivnosti, postane v tem okviru na odru samo smešna karikatura. Narodna pravljica vidi cesarski dvor le v megleni, nedosežni daljavi, in zato vanj lahko zanese svoje naivne predstave. Na odru pa mora nastopiti dvor pred nami v svoji konkretni obliki — in tu se pokaže dramatska nemogočnost. V pravljici lahko cesar nastopa kakor kak kmečki župan — na odru pa je le nerodna figura. In tako so v vsej igri same figure, a ni nobene osebe. Zato je pisatelj imenoval svojo igro dramatsko pripovedko. Pripovedka pa mora biti narodno naivna. Tendenca, ki jo je položil pisatelj v igro, pa ni naivna, in to razdere vso harmonijo; nezdržljiva elementa igre se borita med seboj tako, da drug drugega izpodriva in uničuje. In to je slaba stran te igre, ki „vleče“ le, kolikor je v njej razposajenega humorja. R. + L.

ČEŠKA.

Ant. Klášterský: **Sny a toulky.** Básně. Poetické Besedy Máje č. 3. Naklad. družstvo Máje. 1905. Cena K 1. — Ako se ne motim, je izdal A. Klášterský že osemnajst pesniških zbirk, ali le-ta je izmed njih najboljša, zakaj nahajajo se v nji tako lepe pesmi, da jih nekateri kritiki štejejo med najboljše proizvode

češke lirike. Jaroslav Vrchlický je označil pesniški profil Klášterskega (v delu „Česká Poesie XIX. věku“) s temi-le besedami: „V prvih pesniških knjigah je Klášterský genrist kakor Coppée in Theuriet, v poznejših knjigah je lirik tihega notranjega življenja, ki crpa mnogo iz življenja, umetnosti, narave in lastnega srca in se kloni k optimističnemu svetovnemu nazoru. Oblika njegovih verzov je čista, skoraj boječe vzorna; razen tega je pester v gradivu, večjidel melanholičen, tupatam poln šaljivosti.“ Tudi v svoji najnovejši pesniški zbirki se kaže Klášterský kot absoluten lirik, ki ima globino čuvstev in refleksij. Verzi imajo klasično obliko. Njegovo obzorje je polno krasote in dražesti.

Planketa Frangeševa.

„Jačajmo se!“

Jan Karník: **Chudobná žěň.** Verše. Vydal „Nový Život“ v Prostějově. Cena K 1:20. — Pesnik te zbirke se takoj na čelu knjige skromno izgovarja:

„Povadly květy na drsném pni,
nastává hodina chudobných žní“

in na drugem mestu pravi:

„Že nejsem básník — dobře vím“,

a sodi preskromno o sebi. To ni „chudobná žěň“ (revna žetev), ampak bogata žetev. Zbirka ne prinaša sicer cvetov iz tujih vrtov, cvetov omamljivih dišav, ali za to izobilje cvetja s čeških travnikov in vrtov. Pesnik je po svojem